

Tvůj přítel

MICHAL MAGONE

jak o něm vypravuje Don Bosco

Vydali Salesiáni v Mor. Ostravě

Svému milovanému panu
inspektorovi, veledůstojnému pánu

P. Ignáci Stuchlému

k jeho sedmdesátinám vděčně věnují
jeho salesiáni

PŘEDMLUVA VYDAVATELŮ.

Předkládáme svým přátelům krátký životopis chlapce Michala Magona. Napsal jej sv. Jan Bosko, jeho učitel v ctnosti a svatosti. Jméno tohoto největšího vychovatele moderní doby není již neznámo ani v naší drahé vlasti a proto jistě bude s radostí uvítán překlad této knížky, již on sám napsal a do níž uložil vzácné myšlenky křesťanské výchovy.

Michal Magone nebyl zlým chlapcem, měl však bohatou a vznětlivou povahu, byl jako zrožen k rozkazování a tak byl vystaven velkému nebezpečí sejíti na scestí. Byl vůdcem uličníků, jejich generálem, a ponechán sám sobě, zrál pro káznici. — Prozřetelnost Boží dala mu setkati se s Don Boskem. Čtěte a uvidíte, jak tento muž Boží dovedl se zmocniti velkého srdce Magonova a z generála uličníků vytvořiti malého světce.

Magonův životopis je sice stručný, ale vychovatel v něm najde mnoho látky k

poučení. Zvláště jasně zde vyniká účinnost těch nadpřirozených prostředků, jimiž Don Bosko konal ve výchově zázraky a kterých může vychovateli poskytnouti jen katolické náboženství: častá sv. zpověď a sv. přijímání.

Doufáme, že knížka najde hodně pochopení zvláště u dpp. katechetů, a vůbec u těch, kteří vzali na sebe těžký úkol křesťansky vychovávat naši drahou mládež — naději lepších dnů. Čtěte sami a dejte do rukou mládeži, zvláště chlapcům. Malý Magone jistě mezi nimi získá nejednoho přítele, jemuž pak bude příkladem i přímluvcem na cestě do nebe.

Salesiáni.

V Mor. Ostravě 8. prosince 1939.

MILOVANÍ HOŠI!

Mezi těmi, kteří žádostivě očekávali vydání životopisu Savia Dominika, byl též mladý Michal Magone. Pilně sbíral zvláště výrazné skutky, jež se vyprávěly o onom vzoru křesťanského života. Všemohně se ho snažil následovat. Vroucně si přál dostati do rukou souvislý spisek o ctnostech toho, jež si zvolil za učitele. Ale sotva přečetl několik stránek, Bůh zakončil jeho pozemský život, povolav jej, jak pevně doufáme, aby požíval pokoje spravedlivých ve společnosti druhá, kterého chtěl následovat.

Jedinečný, až romantický život vašeho druhá vzbudil živou touhu po vydání jeho životopisu. Vícekrát jste mě o to žádali. Pohnut opětovnými prosbami a láskou, již jsem choval k vašemu příteli a také u pomyslení, že skromná tato práce by mohla být milá a užitečná vašim duším, rozhodl jsem se, že vás uspokojím a seberu, co se přihodilo před vašima očima, a vydám to tiskem.

V životopise Savia Dominika jste pozorovali ctnost, vzešedší zároveň s jeho životem, pěstěnou hrdinsky po celý život.

V životopise Magona máme hocha, který byl ponechán sobě a ocitl se tak v nebezpečí, že zabředne na špatnou cestu. Pán Bůh však jej zavolal. Poslechl laskavého volání a ustavičně spolupracoval s milostí Boží, takže uvedl v úžas všechny, kdož jej znali. Na něm se ukázalo, jaké divy koná milost Boží na těch, kteří se snaží s ní spolupracovati.

Naleznete zde některé skutky hodné obdivu, mnohé k následování, ba shledáte se s jistými rysy ctností, s jistými výroky, které u čtrnáctiletého chlapce až udivují.

Právě proto, že to nejsou všední věci, odhodlal jsem se je napsat. Vždyť každý čtenář je přesvědčen o pravdivosti událostí. Neučinil jsem nic jiného, než že jsem uspořádal a spojil dějepiscky, co se událo před očima spousty žijících svědků, kterých se můžeme kdykoliv otázat na to, co se zde vykládá.

Božská Prozřetelnost, dávající nám naučení, když volá starce i když volá nedospělé hochy, nechť nám dopřeje té milosti, abychom byli všichni připraveni na poslední okamžik, od něhož závisí blažená nebo ne-

šťastná věčnost. Milost Pána našeho Ježíše Krista buďž naší posilou v životě i ve smrti a provázej nás na cestě, která vede do nebe. Amen.

I. ZVLÁŠTNÍ SETKÁNÍ.

Jednoho podzimního večera vracel jsem se domů ze Sommariva a přišed do Carmagnoly, čekal jsem přes hodinu na vlak do Turina. Odbilo právě sedm hodin. Počasí bylo mlhavé; hustá mlha se srážela v drobnou pršku. Tma houstla, takže ani na krok nepoznal bys člověka. Silné světlo nádražní budovy vrhalo bledý svit, který se nedaleko tratil ve tmách. Pouze hlouček dovádějících kluků budil pozornost, či spíše ohlušoval. Výkřiky: Stát! Chyť ho! Utíkej! Nepuť ho! zaměstnávaly myšlení cestujících. Mezi těmi výkřiky vynikal jeden hlas, který jakoby všechny ovládal, jako povel kapitána, který druzí opakovali a jeho přísný rozkaz plnili. Hned se ve mně vzbudila živá touha poznat onoho chlapce, který s takovou odvahou a pohotovostí dovede ovládat zábavu rozdováděných hochů. Využil jsem chvílky, kdy byli všichni pohromadě okolo vůdce. Dvěma skoky jsem se ocitl mezi nimi. Všichni se zděšeně rozutekli. Zůstal jediný:

vůdce. Postoupil do předu, opřel si ruce v bok a velitelským výrazem začal:

„Kdo jste, že se nám pletete do hry?“

„Tvůj přítel.“

„Co od nás chcete?“

„Chtěl bych, abyste mi dovolili zahrát si a pobavit se s vámi.“

„Kdopak jste? Neznám vás.“

„Opakuji, že jsem tvůj přítel. Chci se s vámi trochu pobavit. — A ty kdo jsi?“

„Já? Kdo jsem já?“, odpověděl vážným a jasným hlasem, „Michal Magone, generál kluků.“

Při té rozmluvě vraceli se jeden po druhém kluci, kteří se prve postrašení rozutekli. Letmo jsem prohodil slůvko k tomu a onomu a obrátil jsem se znovu na Magona:

„Milý Magone, kolik je ti let?“

„Třináct.“

„Byl jsi již u svaté zpovědi?“

„To se ví,“ odvětil s úsměvem.

„Byl jsi u sv. přijímání?“

„Ovšem.“

„Naučil ses nějakému řemeslu?“

„Ano, nicnedělání.“

„Co jsi dělal doposud?“

„Chodil jsem do školy.“

„Kterou třídu jsi vychodil?“

„Třetí obecnou.“

„Máš ještě otce?“

„Ne, otec jest již mrtev.“

„A matka?“

„Matka ještě žije a pracuje jako posluhovačka. Má co dělat, aby uživila mne a mé bratry. Doháníme ji ustavičně k zoufalství.“

„Co chceš dělati v budoucnosti?“

„Něco třeba dělat, ale sám nevím co.“

Pohotové odpovědi, spojené se spořádanou a rozumnou výřečností, upozorňovaly na veliké nebezpečí, hrozící chlapci, zůstane-li nadále tak opuštěn. S druhé strany se mi zdálo, že bystrá a podnikavá hlavička by mohla být s úspěchem pěstěna. Proto jsem znovu navázal rozhovor:

„Můj milý Magone, nechtěl bys zanechat svého uličnictví a naučit se nějakému řemeslu nebo studovat?“

„Pravda, to bych rád,“ odpověděl chlapec dojat. Tento potulný život se mi vůbec nelíbí. Nejeden z mých kamarádů přivedl to za mříže. Bojím se, že tam skončím též... Co mám dělat? Otec je mrtev, matka chudobná. Kdo mi pomůže?“

„Pomodli se dnes večer vroucně k našemu Otci, jenž jest na nebesích. Pros ho

vroucně a důvěřuj v něho, On se postará o tebe, o mne, o všechny.“

Vtom zazněl nádražní zvonek. Musel jsem bez odkladu odejít.

„Vezmi si tuto medailku,“ povídám, „a zajdi zítra k panu faráři Aricciovi. Pověz mu, že kněz, který ti ji dal, prosí o vysvědčení o tvém chování.“

Chlapec uctivě vzal medailku.

„Jakpak se jmenujete? Odkud jste? Zná vás Don Ariccio?“

Tádal se ještě na jiné věci, ale již jsem mu nemohl odpovědět; neboť právě přijel vlak a musel jsem nasednouti k Turinu.

II. DOSAVADNÍ ŽIVOT MAGONŮV A JEHO VSTUP DO ORATOŘE SV. FRANTIŠKA SALESKÉHO.

Okolnost, že Magone nemohl poznati kněze, s kterým mluvil, vzbudila v něm živou touhu, zvědět jeho jméno. Proto nečekal na zítřek, ale hned utíkal k panu faráři Don Aricciovi a důkladně mu vložil svou rozmluvu s neznámým knězem. Pan farář ihned pochopil, oč jde, a následujícího dne mi podal tuto zprávu o životě našeho generála uličníků.

„Mladý Michal Magone jest chudý chlapec, bez otce. Matka se lopotí, aby vydělala na chléb a nemůže ho míti stále na očích. Následkem toho se Michal potlouká s jinými druhy po ulicích a náměstích. Má neobyčejné nadání, ale pro svévoli a nepozornost byl několikrát ze školy vyhnán; přes to s dosti dobrým prospěchem vychodil třetí obecnou.

Myslím, že má dobré srdce a je prostý, dá se však těžko zkrotit. Ve škole a v katechismu býval rušitelem prvního řádu. Když ho nebylo, byl naprostý klid; když se vzdálil, způsobil všem radost. Jeho mládí, chudoba, povaha a nadání odporoučejí ho laskavé péči. Narodil se 19. září 1845.“

Na základě těchto zpráv rozhodl jsem se, že ho přijmu mezi chovance tohoto domu a to buď na studia nebo na řemeslo. Když chlapec obdržel zprávu o přijetí do našeho domu, nemohl se dočkat odchodu do Turina. Představoval si, že najde pravý ráj a stane se pánem veškerého bohatství velkoměsta.

Několik dní po tom spatřil jsem ho před sebou.

„Tady jsem,“ přiběhl mně v ústrety. „To jsem já, Michal Magone, kterého jste potkal na stanici v Carmagnole.“

„Poznávám tě, milý hochu. Přišel jsi sem s chutí?“

„Pravdaže, chuť mi nikdy neschází.“

„Když jsi skutečně přišel s chutí, tedy tě prosím, abys mi dům neobrátil vzhůru nohama.“

„Ó, to můžete být kliden, nezpůsobím vám žádné nepříjemnosti. Doposud jsem jednal špatně, od nynějška bude jinak. Dva moji druhové jsou již v žaláři a já...“

„Jen s odvahou. Pověz mi aspoň, chceš-li studovat nebo se učit nějakému řemeslu?“

„Jsem připraven dělat, co chcete, ale když mi ponecháváte svobodnou volbu, tak bych raději studoval.“

„Nechám-li tě studovat, co hodláš dělati ve studiích?“

„Kdyby se takový darebák...,“ řekl a pak rozpačitě svěsil hlavu.

„Jen dopověz, cos chtěl říci: Kdyby se takový darebák...“

„Kdyby se takový darebák, jako já, mohl státi ještě knězem, tedy bych rád byl knězem.“

„Nu, uvidíme, co dovede takový darebák. Dám tě studovat; ale to, zda se staneš knězem nebo čím jiným, bude záviseti od tvého prospěchu ve studiích, od tvého

chování a znamení svědčícího, že jsi povolán k duchovnímu stavu.“

„Zmůže-li něco moje dobrá vůle, ujišťuji vás, že si nikdy nebudete museti nic vyčítat.“

Magone dostal ihned společníka za anděla strážce. V našem domě je totiž zvykem, že nově přijatí chlapci pochybných mravů nebo málo známí bývají svěřováni jednomu ze starších chovanců spolehlivé mravnosti. Ti na ně dohlížejí, podle potřeby napomínají, dokud se bez nebezpečí nemohou připustit mezi ostatní. Magone ani nepozoroval, že jeho společník ho šetrně a laskavě ani na okamžik nespustil s očí: byl s ním na cestě do školy, ve studovně, o rekreaci; bavil se s ním, hrál si s ním. Co chvíle bylo třeba ho napomenout: „Tak se nesmí mluvit, to je ošklivé, nesmíš bráti jména Božího nadarmo.“ — Michal to přijímal sice často nelibě, ale povídal pouze: „To jsi hodný, žes mne na to upozornil. Jsi opravdu hodný kamarád. Kdybych býval měl dříve takového, nebyl bych si navykl na tak ošklivé věci, kterých se teď nemohu zbýt.“

V prvé dny ho netěšilo nic vyjma rekreace (čas k zábavě a hrám). Zpívat, křičet, běhat, skákat a dovádět, to laho-

dílo jeho živé a ohnivé povaze. Když mu však jeho společník řekl: „Zvonek nás volá ke studiu, do školy, na modlitby“ a pod., pohlédl smutně na hřiště a bez námitek šel, kam ho volala povinnost.

Račost bylo podívat se naň, když zvonek oznamoval konec zaměstnání, po kterém byla rekreace. Podobal se kouli, letící z děla. Pobíhal po všech koutech dvora. Zvláště ho těšily hry, které vyžadují zvláštní obratnosti. Byl mistrem zvláště v zajímané. Střídáním hry a studia vemluvil se mu nový způsob života do srdce velice.

III. OBRA T.

Michal byl již skoro měsíc v Oratoři a vše konal, aby si tím ukrátil čas. Cítil se šťastným, jen když se mohl dle libosti vyskákat a vydovádět a nepomyslel na to, že pravá spokojenost plyne z pokoje srdce a klidného svědomí. Tu najednou přestala ho hra těšit. Stával občas zamyšlen a hrál si jen tehdy, když ho někdo vybídl. Jeho společník a strážce hned zpozoroval změnu a pravil mu jednoho krásného dne: „Můj milý Magone, pozoruji, že již delší

čas nejsi tak veselý jako dříve. Jsi snad nemocen?"

„Ó, co se zdraví týče, to je výborné.“

„Co je tedy příčinou tvého smutku?"

„Rmoutím se při pohledu na druhy, jak se účastní pobožností. Vidět je veselé. hezky se modlit a zpovídat a přistupovat ke stolu Páně, to mne rmoutí.“

„Nechápu, jak tě může rmoutit zbožnost jiných.“

„To je snadno pochopitelné. Moji druhové jsou již hodní; žijí nábožně a stávají se tak ještě hodnějšími. Já proti nim jsem darebák a nemohu s nimi; právě to mne sužuje a rmoutí.“

„Jsi ty ale děcko. Když v tobě štěstí jiných budí závist, proč je nenásleduješ? Nikdo ti v tom nepřekáží. Když ti svědomí něco vyčítá, nemůžeš se toho zbýt?"

„Zbýt... zbýt! To se snadno poví. Ale kdybys byl v mé kůži, také bys jinak mluvil..." Potřásl hlavou a utekl se ve velkém rozčilení do sakristie.

Ochránce jej následoval.

„Můj milý Magone," pravil mu, když ho doběhl, „proč přede mnou utíkáš? Řekni mi, co tě trápí. Možná, že ti poradím, jak si pomoci.“

„Máš pravdu, ale já si již nevím rady.“

„Nu, jen ven s tím. Všemmu se přijde na kobytku.“

„Jakpak mám být klidným, když se mně někdy zdá, že je ve mně tisíc ďáblů?“

„Proto vůbec nemusíš být ztrápený. Jdi k zpovědníkovi, otevři mu své srdce. On ti dá potřebné rady. Když nás něco podobného tlačí, děláme to právě tak, a proto jsme vždycky veselí.“

„To je hezké, ale... ale...“ A Michal se rozplakal.

Hra jej několik dní nebavila, na tváři ani stopy po úsměvu. Když si ostatní s tělem i duší hráli, zalezl někam do kouta, přemýšlel, uvažoval a leckdy plakal. Pozoroval jsem, co se s ním dalo. Jednoho dne jsem si jej dal zavolat a promluvil jsem s ním:

„Milý Magone, chtěl bych, abys mi učinil radost, ale ne, abys mne odmítl.“

„Jen mluvte,“ odvětil zmužile. „Jsem ochoten udělat všecko.“

„Přál bych si býti na chvíli pánem tvého srdce, aby ses mi svěřil, co tě rmoutí a sužuje již řadu dní.“

„To je pravda, ale... ale... jsem už zoufalý a nevím, jak do toho.“ A dal se do usedavého pláče.

Nechal jsem ho, aby si trochu ulevil, pak jsem s ním začal položertovně: „Jak? To jsi ty? Onen generál Michal Magone, který ovládal bandu z Carmagnoly? Pěkný generál, který není s to říci, co má na srdci.“

„Rád bych to pověděl, ale nevím, jak začít; nedovedu se správně vyjádřit.“

„Řekni jen jediné slovo, ostatní povím já.“ —

„Mám zašmodrchané svědomí.“

„To stačí. Rozumím všemu. Potřeboval jsem, abys jen promluvil, ostatní ti povím sám. Prozatím nechci ti sahat do svědomí, jen ti poradím, jak je dát do pořádku. Poslyš: jsou-li tvé minulé zpovědi v pořádku, připrav se jenom na dobrou svatou zpověď z toho, čeho ses dopustil od poslední zpovědi. Jestliže jsi něco ze strachu nebo z jiných pohnutek nevyznal, byla-li některá tvá zpověď nedostatečná proto, že chyběla některá hlavní část, pak se vrať k oné zpovědi, kterou jsi jistě vykonal dobře. Vyznej se ze všeho, co tě jakkoli trápí.“

„Právě to je těžké! Jakpak se mohu upamatovat na všechno, čeho jsem se před lety dopustil?“

„Můžeš všechno uspořádat docela snadno. Řekneš jen zpovědníkovi, že máš něco uspořádat ze své minulosti. On se chopí té nitky a zařídí vše tak, že ty jen povíš ano nebo ne, a jak často jsi to neb ono učinil.“

IV. MAGONE SE ZPOVÍDÁ A ZAČNE PŘISTUPOVATI K SVÁTOSTEM

Michal si hned začal zpytovat svědomí. Tak čekal na uspořádání své duše, že nechtěl večer jíti spat, dokud by se nevyzpovídal. Říkal si: Pán Bůh na mne přece již dlouho čekal, to je jisté, ale není jisto, počká-li ještě do rána. Když se mohu vyzpovídati ještě dnes večer, nesmím s tím již odkládat. Jest již čas, abych se s ďáblem konečně rozešel.

Zpovídal se dojat velmi zkroušeně a vícekráte ustal, ulevuje si pláčem. Než opustil zpovědníka, otázal se: „Myslíte, že jsou mi odpuštěny všechny hříchy? A kdybych této noci zemřel, budu spasen?“

„Buď kliden,“ odpověděl zpovědník. „Bůh, jenž tak dlouho čekal na tebe ve svém velikém milosrdenství, dopřál ti času, aby ses dobře vyzpovídal, jistě ti odpustil všechny hříchy. A kdyby tě podle svých nevyzpytatelných úradků povolal na věčnost, budeš spasen.“

Pohnut pravil: „Jak jsem šťasten!“ a dal se znovu do pláče, odcházející na odpočinek.

Byla to noc plná dojmů a pohnutí. Sám později vyprávěl svým přátelům, které myšlenky se mu tehdy rojily v hlavě: „Těžko povědět, jaké city plnily mé usouzené srdce. Skoro jsem ani oka nezamhouřil. Sotva jsem si trochu zdřiml, hned jsem se viděl v pekle, plném ďáblů. Odháněl jsem ty strašné obrazy a utěšoval jsem se, že všechny mé hříchy jsou odpuštěny. Hned nato se mi zdálo, jako by se zjevilo množství andělů, kteří mi otvírali nebe a říkali: „Pohleď, jak velké štěstí tě čeká, vytrváš-li ve svých přísavzetích.“ Asi po půlnoci jsem pocítil nevypsitelné štěstí, duševní pohodu, vnitřní pohnutí. Nemohl jsem to vydržet. Vstal jsem a poklekl a vícekrát jsem zvolal: „Ó, jak nešťastní jsou ti, kteří zhřeší. Oč nešťastnější ti, kteří ve hříchu setrvávají. Jsem jist, že kdyby oku-

sili aspoň na chvíli tu velkou slast, kterou požívají ti, kdož jsou v milosti Boží, jistě by si pospíšili ke zpovědnici, aby vyznáním utišili hněv Boží, uklidnili svědomí a tak nabyli radosti klidného srdce. Ó, hříchu! Jak strašným bičem jsi na toho, který ti otevřel své srdce! Můj Bože, nechci tě již nikdy urazit. Naopak, chci tě milovati ze vší síly duše své. Kdybych však přece někdy znovu upadl, tedy se z toho ihned vyzpovídám.“

Takto dal Magone průchod své lítosti nad urážkou Boha; slíbil, že mu bude věrně sloužit. Vskutku, začal častěji přistupovati k svátostem. Od toho času konával pobožnosti, k nimž cítil dříve odpor, s radostí. Ba, zpovídat se bylo mu potěšením a zpovídal se tak často, že zpovědník ho musel mírnit, aby chlapec neupadl do přílišné úzkostlivosti. Ta nemoc s neuvěřitelnou snadností napadá mysle mladých, kteří opravdu chtějí Bohu sloužit. Škoda z toho vzchází velká, protože ďábel tak zneklidňuje mysl, vzrušuje srdce a pobožnosti činí obtížnými. Tak často uvádí na starou, špatnou cestu ty, kteří učinili v ctnostech již značné pokroky.

Nejlepším prostředkem proti této pohromě jest naprostá poslušnost vůči zpověd-

níkovi. Když on řekne, že něco je špatné, pak se třeba všemožně snažit, abychom se toho uvarovali. Pová-li, že na tom neb na onom není nic zlého, držíme se jeho rady a jdeme klidně ku předu, a s veselým srdcem. Zkrátka, poslušnost k zpovědníkovi je nejjistějším východiskem z úzkostlivosti a prostředkem k vytrvalosti v milosti Boží.

V. SLŮVKO K MLÁDEŽI.

Neklid a duševní úzkost mladého Magone, jeho rázné a rozhodné uspořádání záležitostí duše, poskytly mi vítanou příležitost, abych vám, milí hoši, dal několik rad pro vaše duše veleužitečných. Přijměte je jako dárek z lásky od přítele, který si co nejvroucněji přeje vaší věčné spásy.

Především vám kladu na srdce, dělejte co můžete, abyste neupadli do hříchu. Pak-li však už na neštěstí hřích spácháte, nenechte se svést ďáblem a ve zpovědi ten hřích nezamlčujte! Pomyslete, že zpovědník má od Boha moc odpustiti každý druh hříchu a každý jejich počet. Čím těžší budou vyznané hříchy, tím více se bude radovati, protože bude věděti, že tím větší

je milosrdenství Boží, a ono že vám jeho prostřednictvím dává odpuštění a přivlastňuje vám nekonečné zásluhy nejdražší krve Ježíše Krista, která omyje vaši duši ode všech poskvrn.

Pamatujte si, drazí hoši, že zpovědník jest vpravdě otcem, který vám přeje to nejlepší a snaží se od vás vzdálit všecko zlé. Nebojte se, že upřímným vyznáním hříchů ztratíte u něho úctu nebo že vaše poklesky vyzeradí jiným. Zpovědník nesmí vašeho vyznání použití za nic na světě. I kdyby měl přijíti o život, nepoví ani slůvka z toho, co slyšel ve zpovědi. Naopak, čím budete otevřenější a důvěřivější, tím větší bude jeho důvěra k vám a tím snáze vám bude moci dáti vhodné a potřebné rady pro vaši duši.

To vám říkám, abyste se nenechali oklamat pokušitelem a nezamlčeli z lichého studu žádného hříchu. Ujišťuji vás, milovaní hoši, že se mi třese ruka, když píši tyto řádky, u pomyšlení, jak mnoho křesťanů upadá do věčného zavržení proto, že jisté hříchy nevyznali upřímně. Kdyby někdo z vás při zkoumání své minulosti zjistil, že při zpovědi úmyslně zamlčel některé hříchy, nebo pochybuje-li o platnosti některé zpovědi, tomu bych řekl do duše:

Drahý příteli, prosím tě pro Ježíše Krista a jeho drahocennou Krev, kterou za tebe vylil, dej do pořádku své svědomí při nejbližší svaté zpovědi. Vyznej se zpovědníkovi upřímně ze všeho, co by tě trápilo, kdybys byl na smrtelné posteli. Nedovedeš-li se řádně vyjádřit, řekni jen zpovědníkovi, že máš ještě na svědomí něco z minulosti, co tě trápí. Zpovědníkovi to stačí. Učiň, co žádá, a můžeš být jist, že všechno je v pořádku. Přistupujte častěji k sv. zpovědi, modlete se za zpovědníka a poslouchajte jeho rad! Najdete-li zpovědníka, který vám lépe vyhovuje, podle potřeb vaší duše, zůstaňte při něm a nestřídejte bez potřeby! Dokud nemáte stáleho zpovědníka, který by požíval naprosté vaší důvěry, dotud vám bude chybět přítel vaší duše. Spolehněte se též na modlitby vašeho zpovědníka, který se denně při mši svaté modlí za své kajícíky, aby jim Bůh dal milost, aby se dobře zpovídali a v dobrém setrvali. I vy se za něho modlete!

Můžete ovšem docela klidně jít k jinému, když jste se vy nebo on přestěhovali a těžko by vám bylo k němu docházet; je-li nemocen nebo když zvláště na velké svátky má mnoho kajících. Podobně, kdy-

byste měli na svědomí něco, s čím byste se neodvážili svěřiti se stálému svému zpovědníkovi. Než spáchatí svatokrádež, lépe tisíckrát změnití zpovědníka!

Kdyby snad tyto řádky přišly do rukou těm, kteří jsou z milosti Boží zpovědníky; pak bych si dovolil uctivě podotknouti:

1. Přijímejte co nejlaskavěji všechny kajícíníky, ale zvláště hochy! Pomáhejte jim při vyznání a naléhejte, aby přicházeli častěji. To je nejjistější prostředek, jak je uchrániti hříchů. Vynaložte veškeru vynalézavost, abyste je přiměli k plnění pokynů, které jim dáváte, abyste předešli opětovným pádům. Napomínejte je dobrotivě a nevadte se s nimi. Rozkřiknete-li se na ně, vícekrát neprijdou nebo zamlčí to, zač jste je pokárali.

2. Když jste si získali jejich důvěru, zkoumejte opatrně, jaké byly dřívější jejich zpovědi. Věhlasní autoři morálky a asketiky a zvláště jistá vážná, důvěryhodná osoba praví, že první zpovědi dětí bývají neúplné, ne-li neplatné, buď pro nedostatečné poučení nebo pro dobrovolné opomenutí hříchů. Vedte hochy k tomu, aby se naučili dobře zpytovat svědomí, zvláště od sedmi do desíti, dvanácti let.

V těch letech děti již vědí o věcech, které jsou těžce hříšné, ale toho se málo dbává, neboť se nedovedou při zpovědi vyjádřiti. V takových případech musí být zpovědník zvlášť moudrý a prozřetelný, avšak neopomenout otázati se na věci, týkající se svatěctnosti počestnosti.

Mohl bych ještě mnoho povědět, ale pomlčím o tom, neboť si nechci hrát na učitele ve věcech, v nichž jsem sám ubohým a poníženým žákem. Krátce jsem pověděl několik myšlenek, které podle mně mohou velmi prospět duším chlapeckým, pro jejichž blaho míním obětovat celý svůj život, dokud mi ho Bůh dopřeje. A teď se vraťme k Magonovi!

VI. PŘÍKLADNÝ V PRAVÉ POBOŽNOSTI.

S častým přijímáním svátostí snoubila se u Michala živá víra a příkladné chování při všech pobožnostech. O rekreaci se podobal rozdováděnému koni. V kostele to s ním s počátku šlo, nevěděl jak a kam se obrátit, po trošce však dokázal být tak soustředěným, že mohl být vzorem každému, i horlivému křesťanu. Vždycky se řád-

ně připravoval na sv. zpověď. U zpovědnice rád ustoupil a dal přednost jiným. Sám soustředěně a trpělivě čekal, aby se mohl pohodlně připravit. Někdy jej bylo vídat, jak čtyři až pět hodin nehnutě a usebrán klečí na holé dláždě, aby se dočkal chvíle, kdy bude moci pohodlně k zpovědníkovi. Jeden z jeho přátel se ho pokoušel následovat, ale již po hodinovém klečení padl bezvládně k zemi a již se nepokoušel následovat přítele v takovém sebezapírání. Mohlo by se to zdát při jeho věku neuvěřitelným, kdyby pisatel těchto řádků nebyl očitým svědkem. Michal pozorně naslouchal, když se vyprávělo, jak se připravoval na přijetí svátostí Dominik Savio, a snažil se všemožně ho následovat.

Když přišel do našeho domu, pobyt v kostele mu byl nesnesitelným, o několik měsíců později mu každá sebe delší pobožnost působila nesmírné potěšení. „Co snášíme v kostele,“ říkával, „snášíme pro Boha, a co snášíme pro Boha, není nikdy nadarmo.“

Jednoho dne bylo dáno znamení ke mši svaté. Spolužák jej pobízel, aby dohráli partii. — „Budiž,“ odpověděl Magone, „zaplatíš-li tolik, co Bůh“. Na ta slova se druhý odmlčel a šel s ním do kostela.

Jindy zase jiný pravil: „Nenudíš se, když bohoslužby trvají tak dlouho?“ — „Ale příteli,“ odpověděl tázaný, „tys ještě takový, jakým jsem byl kdysi já. Nevíš, že kostel je dům Boží? Čím déle zůstáváme zbožně v jeho domě na zemi, tím větší je naděje, že s ním budeme jednou věčně v jeho vítězné Církvi v nebi. Jestliže vytrvalým užíváním něčeho nabývá se práv časných, proč bychom si tak nezískali práv duchovních? Když tedy na zemi setrváme v kostele Bohu zasvěceném, nabýváme nárok na vstup do nebe.“

Po obvyklém poděkování po sv. zpovědi a sv. přijímání a po obřadech zdržel se obyčejně před oltářem Nejsvětější Svátosti nebo nejblah. Panny Marie. Při tom byl tak pohroužen a usebrán, že se zdálo, že je úplně necitelným vůči vnějšímu světu. Někdy oň kamarádi zavadili, když vycházeli z kostela, klopýtli o jeho nohy nebo na ně stoupili, on však zůstal, jako by se nic nestalo, a klidně pokračoval v modlitbě nebo v rozjímání.

Posvěcených předmětů si zvláště vážil. Medailky, křížky, obrázky těšily se u něho zvláštní úctě. Slyšel-li za rekreace, že se podává sv. přijímání, koná nějaká pobožnost nebo nábožně zpívá ať již v kostele

nebo mimo kostel, hned nechal hry a pospíšil si na posvátné obřady či pobožnosti.

Obzvláště miloval zpěv; poněvadž měl jasný a libý hlas, cvičil se ve zpěvu a hudbě. Za krátký čas tak pokročil, že mohl již účinkovat při veřejných a slavnostních vystoupeních. Často ujišťoval, ba napsal, že by ani ústa neotevřel, kdyby to nebylo k větší cti a slávě Boží. — „Bohužel,“ říkával, „můj jazyk nečinil dříve to, co měl. Kéž bych aspoň mohl odčiniti svou minulost.“ Na lístku mezi jeho předsevzetími je psáno: „Můj Bože, raději ať mi jazyk v ústech uschne, než abych vyslovil slůvko, které by se ti nelíbilo.“

V roce 1858 o vánoční noveně zpíval v Turině v jednom klášteře. Jednou večer chválili mu přátelé jeho úspěch z toho dne. Michal zmaten a zarmoucen se vzdálil. Když se ho potom tázali po příčině, s pláčem odpověděl: „Zpíval jsem nadarmo, protože jsem měl zalíbení ve svém zpěvu a tak jsem ztratil polovici zásluh. A teď ta chvála k tomu mě obrala o druhou polovici zásluh, takže mi nezůstalo nic než únava.“

VII. PŘESNOST V PLNĚNÍ POVINNOSTÍ.

Jeho ohnivá povaha, bujná fantasie a citlivé srdce přirozeně vedly k živosti a na pohled k rozpustilosti. Dovedl se však ovládati a bylo-li třeba, poručiti si. Rekreace, jak bylo řečeno, plně využil. Celý dvůr tohoto domu udupal svýma nohama náš Magone. Nebylo hry, v níž by nevynikal. Jakmile však zaznělo znamení ke studiu, do školy, k odpočinku, ke stolu, do kostela, nechal všeho a běžel za svou povinností. Jaká podívaná! Vidět toho, který byl duší zábav a všechny dovedl rozhýbat, jak se jako stroj první nesl tam, kam jej volala povinnost.

Co se týče studentských povinností, považují za nejlepší, uvést částečně svědectví rozšafného profesora, kněze Jana Franciesie, který ho v těch letech učil: „S radostí,“ píše, „vydávám svědectví o ctnostech svého milého žáka Michala Magone. Byl pod mým vedením po školní rok 1857 a část r. 1858/59. Pokud vím, neudálo se nic zvláštního v prvním roce. Choval se stále pěkně. Příčinností a úsilím v jednom roce udělal dvě třídy gymnasijní, přecež byl po zásluze na konci roku připuštěn

do třetí třídy. To postačí, abychom poznali, že jeho nadání nebylo obyčejné. Nepamatuji se, že bych jej byl musel kdy napomenout pro nepozornost, naopak, při své živosti byl ve škole vždy nejpokojnějším, třebaš o rekreaci skvěle uplatňoval svou živost. Víím, že uzavřel přátelství s nejlepšími spolužáky a snažil se je v dobrém následovat.

Druhý rok (58—59) jsem shledal kolem sebe pěkný kroužek veselých hochů. Všichni si jednomyslně umínili, že nebudou ztráceti ani minutky času, nýbrž využijí každé příležitosti k pokroku ve vědě. Mezi nimi byl na prvním místě Michal. K mému velkému překvapení se úplně změnil jak tělesně, tak duševně. V jeho tváři se obrazilá neobyčejná vážnost, spojená s přísným vzržením. Dalo se z toho usuzovat, že jeho srdce bije pod dojmy vážných myšlenek. Myslím, že tato změna vyplývala z předsevzetí, úplně se oddati zbožnosti. V tom ohledu mohl býti dán jiným za vzor. Zdá se mi, jako bych tě ještě dnes viděl, jak pozorně nasloucháš výkladu učitele, chabého žáka tvých ctností! Zdálo se, že úplně svlekl starého člověka. Kdo jej viděl, jak pilně koná své povinnosti, bez jakékoli roztržitosti tak docela přirozené

jeho věku, vzpomněl by si na Dantova slova:

„Pod kaštanovými vlasy šedivý rozum.“

Vzpomínám si, jak jsem chtěl kdysi vyzkoušet jeho pozornost a chápavost. Skančoval jsem jeden latinský verš a žádal jsem Michala, aby jej opakoval.

„To s o t v a dovedu,“ odpověděl skromně.

„Poslyšme tedy to s o t v a“, pravil jsem.

A on vám přednesl verš úplně bez chyby k úžasu všech. Jeho výkon byl odměněn dlouhotrvajícím potleskem spolužáků. Od té doby slova to s o t v a dovedu, stala se ve třídě příslovečnými a vždy označovala žáka zvláštní pozornosti a vynikajících schopností.“ Potud jeho učitel.

Též v plnění ostatních povinností byl Magone vzorem. Ředitel ústavu často zdůrazňoval, že každý okamžik je poklad. Magone si pak opakoval při každé příležitosti, že kdo trátí čas, ztrácí poklad. — Pod dojmem této myšlenky se snažil dle svých sil využít každé chvíle. Mám před sebou jeho týdenní známky z píle a z chování. S počátku bylo jeho chování průměrné, později dobré, pak skoro velmi dobré. Po třech měsících velmi dobré. Tak tomu bylo

ve všem, po celý ten čas, co prožil v tomto domě.

O velikonocích r. 1858 konal duchovní cvičení k velkému povzbuzení svých spolužáků a k potěše svého srdce. Využil příležitosti a vykonal si generální zpověď a napsal si mnohá předsevzetí, podle nichž se chtěl v budoucnu řídit. Mezi jiným chtěl též učiniti slib, že neztratí ani okamžik volného času, to mu však nebylo dovoleno.

„Tak mně aspoň dovolte,“ osmělil se prosit, „abych slíbil Pánu Bohu, že se budu vždy velmi dobře chovat.“

„To můžeš přislíbit, ale ne jako slib,“ odpověděl mu ředitel.

Opatřil si sešitek a již předem si do něho zapisoval známky z chování, které chtěl dostat den co den. Napsal:

„S Boží pomocí a s pomocí Panny Marie chci se chovati:

v neděli: velmi dobře,
v pondělí: velmi dobře,
v úterý: velmi dobře atd.“

Každého rána první jeho myšlenkou bylo nahlédnouti do sešitu a přes den si vícekrát přečetl a obnovil slib, že se chce chovati velmi dobře. Jestliže se dopustil,

podle svého mínění, nějakého poklesku, sám se trestal dobrovolným pokáním, a to, že buď zkrátil rekreaci, nebo se zřekl toho, co mu zvlášť chutnalo nebo se něco pomodlil a podobně.

Tento sešit našli po jeho smrti jeho kamarádi a nemálo je povzbudila svatá vynalézavost jejich spolužáka.

Magone chtěl všecko velmi dobré. Bylo-li dáno znamení, hned skončil hru, přerušil každý rozhovor jakoby uťal, odložil pero uprostřed řádku a pospíchal tam, kam jej povinnost volala.

„Je pravda,“ často říkával, „že jedním dobře, dodělám-li to, co mám v práci, ale necítím uspokojení, ba naopak, je mně toho líto. Větší radost mám z přesného plnění povinností, jak jdou za sebou podle vůle představených nebo na hlas ústavního zvonku.“

Přesné plnění povinností mu nepřekáželo v prokazování úsluh, k nimž navádí zdvořilost a láska. Rád se nabídl, že napíše dopis, jestliže to někdo potřeboval. Čistil jiným šaty, zametal, stlal lůžka, posluhoval u stolu. Rád ustoupil druhému, vyučoval též jiné v náboženství a zpěvu, vyložil těžkosti v učení, k tomu všemu se velice

rád propůjčil, kdykoli se naskytla příležitost.

VIII. JEHO ÚCTA K PANNĚ MARII.

Třeba připomenout, že úcta k nejblaho-slavenější Panně je oporou dobrého křes-tana a zvláště mládeže. Na ni se vztahují důležitá slova Ducha svatého: „Kdo jest malý, ať přijde ke mně...“ Tuto důležitou pravdu nahlédl Magone zvláštním způsobem. Jednoho dne dostal obrázek Matky Boží, pod nímž bylo napsáno: „Pojďte, synové, slyšte mne, bázni Boží vás vyučím.“ — Magone začal o těch slovech vážně přemýšlet, pak napsal svému řediteli dopis, v němž pravil, že Matka Boží k němu promluvila a ho vyzvala, aby byl zbožným, že sama ho bude vyučovat, jak Boha milovat, jak se Ho bát, jak Mu sloužit.

Začal sbírat duchovní kvítky ke cti té, kterou ctil jako nebeskou Matku, božskou Učitelku a milostivou Pastýřku. To byly první krůčky v dětinné úctě mariánské, v níž se cvičil s rostoucí horlivostí.

Každou neděli přistupoval k sv. přijímání za vysvobození té duše z očistce,

která na zemi zvlášt uctívala Pannu Marii. Ke cti Panny Marie ochotně odpouštěl jakoukoliv urážku. Teplo, zima, různé nepříjemnosti, únava, žízeň, pot a jiné svízele, pocházející z počasí, to byla kvítka, která s radostí obětoval Bohu rukama Panny Marie.

Než se dal ve studovně nebo ve škole do práce, vytáhl z knížky obrázek Panny Marie, pod nímž byla slova: „Virgo parens, studijs semper adesto meis. — Panno, Matko, pomáhej mi vždy při studiích!“

„Narazím-li při učení na nějakou obtíž,“ říkával, „utíkám se k božské učitelce a všecko mi vyloží“.

Jednou se jeho jeden spolužák velmi těšil z jeho krásně vypracované úlohy. Michálek mu řekl: „Netěš se ze mne, ale z Panny Marie, která mi pomáhala a vnukla, nač bych sám vůbec nepřišel.“

A měl vždy před sebou, co by mu připomínalo ochranu Panny Marie, i po čas běžných zaměstnání, psával, kam jen mohl: „Sedes sapientiae, ora pro me! — Stolica moudrosti, oroduj za mne!“ — Na knihy, na sešity, na stoly, u nichž seděl, slovem všude, kam přišel, napsal pérem nebo

tužkou: „Stolice moudrosti, oroduj za mne!“

V květnu r. 1858 si umínil, že se všemožně přičiní uctít Matičku Boží. Rovněž se chtěl zřici části rekreace, postiti se, ztráviti část noci na modlitbách, ale bylo mu to zakázáno, jako věci jeho věku nepřiměřené. Zato dokonale umrtvoval oči, jazyk a ostatní smysly.

Na konci měsíce přišel k řediteli a pravil mu: „Bude-li se vám líbit, učiním ke cti P. Marie něco zvláštního. Vím, že sv. Alois obzvláště proto se líbil P. Marii, že již v mládí jí zasvětil ctnost sv. čistoty. Též já bych jí rád přinesl takový dar; proto chci slíbit, že se stanu knězem a po celý život budu zachovávat sv. čistotu.“

Ředitel mu odpověděl, že ještě není dosti stár, aby činil slib ve věci tak důležité. — „Ale já cítím, že se musím úplně zasvětit P. Marii,“ řekl Michal, „a když se jí zasvětím, jistě mi pomůže, abych slib svůj dodržel.“

Na to mu řekl ředitel: „Udělej toto: Místo oprávdového slibu učin jen předsevzetí, že se staneš knězem, budeš-li ovšem prospívat v učení. Místo slibu čistoty prostě Bohu slib, že vši silou se bu-

deš varovat. aby ses nedopustil nebo neřekl, co se protiví této ctnosti. Dánně vzývej P. Marii o pomoc, abys těmto slibům zůstal věren.“

Tím byl Magone uspokojen a s radostným srdcem slíbil, že se všemožně vynasnaží předsevzetí zůstat věren.

IX. JEHO LÁSKA K ČISTOTĚ.

Kromě zmíněných cvičení dostal též několik pokynů, jichž si nanejvýš vážil. Nazýval je strážci a také vojáky ctnosti čistoty. Dochovaly se nám v jeho odpovědi na dopis kamarádu na konci měsíce P. Marie. Spolužák psal Michalovi a prosil ho, aby mu napsal, co dělat, aby si zabezpečil královnu ctností, čistotu.

Onen kamarád dal mi nahlédnouti do dopisu. Vybírám z něho nejdůležitější: „Nejraději bych s tebou mluvil, abych ti mohl dokonale odpovědět, což nemohu písmem. Tady ti uvedu pouze nejdůležitější rady, které mi k uchování ctnosti čistoty dal můj ředitel. Dal mi jednoho dne lístek, řka: „Přečti a řiď se tím.“ Rozevřel jsem jej a četl. Bylo tam: „Patero připomi-

nek sv. Filipa Neri mládeži, aby si uchovala ctnost čistoty. „Utíkej před špatnou společností! Nekrm vybíravě své tělo. Varuj se zahálky. Často se modli! Často přistupuj ke svátostem, zvláště k sv. zpovědi.“ — Tyto stručné rady mně jindy obšírněji vyloužil. Píši jen to, co jsem slyšel od něho. Povídal mi:

1. Svěř se s dětinnou důvěrou pod ochranu Panny Marie; důvěřuj a doufej!

2. Zpozoruješ-li, že jsi pokoušen, dej se hned do nějaké práce. Zahálka a počestnost nemohou bývatí pospolu. Proto, budeš-li se varovati zahálky, přemůžeš pokušení proti této ctnosti.

3. Líbej často medailku nebo křížek, poznamenej se s hlubokou vírou znamením sv. kříže a řekni: Ježíši, Maria, Josefe, pomozte mi, abych spasil duši svou. — Těch tří jmen se ďábel obzvláště bojí.

4. Jesliže nebezpečí nemine, pak se obrať k P. Marii s prosbou, již nás učí Církev svatá: Svatá Maria, Matko Boží, pros za mne ubohého hříšníka.

5. Nikdy nehýčkej své tělo a ostříhej své smysly, zvláště oči. Mimo to měj se na pozoru před jakoukoliv špatnou četbou. Kdyby ti byly snad nebezpečny i vě-

ci lhostejné. odhod' takovou knihu. Naopak, pilně čítej knihy dobré a zvláště takové, které pojednávají o přednostech Panny Marie a o Nejsvětější Svátosti.

6. Vyhýbej se špatné společnosti a spolčuj se s dobrými kamarády, totiž s takovými, kteří pro své dobré chování bývají od představených chváleni. S takovými se stýkej rád, hrej si s nimi a následuj je jak v řeči, tak i v plnění povinností, ale zvláště v nábožnosti.

7. Zpovídej se a přijímej Nejsv. Svátost tak často, jak to uzná zpovědník za dobré a dovoluje-li ti tvé zaměstnání, často navštěvuj Ježíše v Nejsvětější Svátosti."

To bylo těch sedm rad, jež Magone nazýval vojáky P. Marie, strážci sv. čistoty. Aby však měl den co den zvláštní pobídku, plnil vždy jiný pokyn a vykonal také něco ke cti P. Marie. S první radou spojoval rozjímání o první radosti P. Marie, kterou pocítila, když byla na nebe vzata, to bylo na neděli. Druhá rada s druhou radostí byla na pondělí. V následujícím týdnu rozjímal zase o sedmi bolestech Panny Marie.

Namítne snad někdo, že takové cvičení je příliš dětské. Podotýkám, že mluvíme

o ctnosti, jejíž lesk může zajít a zatemnit se nejmenším vánkem pokušení, že každá maličkost, která ji uchovává má velkou cenu. Proto vřele odporučím taková cvičení, jež věřícího křesťana a zvláště mládež neunavují a neodstrašují. Kdo se začne postit, odříkávat dlouhé modlitby a konat jiná strohá cvičení, buď toho všeho brzy nechá nebo to pak koná nerad a nedbale. Lépe držeti se snadných cvičení, ale konat je soustavně. Taková byla cesta našeho Magona, která ho přivedla na podivuhodný stupeň dokonalosti.

X. UŠLECHTILÉ RYSY LÁSKY K BLIŽNÍMU.

S pevnou vírou, horlivostí a úctou k P. Marii sdružoval Magone vynalézavou lásku k svým druhům. Věděl, že to jest nejúčinnější prostředek, kterak rozmnožiti lásku k Bohu. Této zásady se držel úspěšně i při nejnepatrnějších příležitostech. Rekreace se zúčastňoval s takovým zápalem, že skoro nevěděl, je-li v nebi či na zemi. Když zpozoroval, že se některý druh nemůže dočkati hry, hned mu postoupil své místo a bavil se jinak. Čas-

to jsem ho viděl, že upustil od hry s koulemi a ustoupil jinému. Jindy zase skočil s chůd a pustil na ně druhého, sám pak jeho zábavu pozoroval a poučoval ho, jak má chodit, aby hra byla zábavnější a bez nebezpečí.

Když viděl některého spolužáka zasmušilého, přiblížil se k němu, vzal ho mile za ruku a vyprávěl mu celou kopu rozmarných příhod. Zvěděl-li příčinu zármutku, snažil se ubožáka potěšiti dobrou radou nebo se nabídl za prostředníka mezi ním a představenými nebo jiným druhem. Pokud jen mohl, rád podal vysvětlení, přiskočil na pomoc, přinesl vody, dal do pořádku postel. Činil to vždy s velkou radostí. V zimě trpěl jeden jeho spolužák omrzlinami na rukou a nemohl si hráti ani vykonávati své povinnosti, jak by si byl přál. Magone mu rád vypracoval úlohy, opsal mu je na list, který bylo třeba odevzdati učiteli, pomáhal mu při oblékání, při stlání postele a konečně mu daroval i své rukavice, aby si lépe chránil ruce. Mohl více činit hoch v jeho letech? Při své ohnivé povaze nechal se občas unést výbuchy hněvu. Tu stačilo slovo: „Magone, co to děláš? Je to křesťanská pomsta?“ To stačilo, aby se uklidnil. Zkrotl tak, že hned prosil druhého za od-

puštění a prosil jej, aby se nad ním nepohoršoval.

Pro takový výbuch hněvu zasloužil si napomenutí jen na začátku pobytu v ústavě. Svým opravdovým úsilím záhy dosáhl toho, že se nejen dovedl opanovat, ale byl mezi svými spolužáky poslem míru. Jakmile vznikl nějaký spor, vrhl se, ač byl malé postavy, mezi zápasící a snažil se je utiшит slovy i skutky. Říkával: „Jsme tvorové rozumní. Má v nás tedy vládnouti rozum a ne hrubá síla.“ Jindy dodal: „Kdyby Pán Bůh měl každou urážku spláceti silou, to by již mnozí z nás nebyli na živu. Když tedy Bůh všemohoucí je milosrdný, a těm, kteří ho svými hříchy napadají, odpouští, proč bychom my, ubozí červíčkové, neměli poslouchati rozumu a osobní urážku nesnesli bez okamžité pomsty?“ Jiným řekl: „Všichni jsme dítkami Božími, tedy navzájem bratři. Kdo se mstí, přestává býti dítkem Božím a stává se bratrem satanovým.“

Michal velmi horlivě vyučoval katechismu, ošetřoval nemocné. Dožadoval se, aby směl probdít noc u těch, kteří toho potřebovali. Přítel, jemuž často prokazoval službu lásky, pravil mu jednoho dne: „Můj milý Magone, co bych ti měl

učiní, abych se ti odplatil za všechny námahy, jež jsi pro mne podstoupil?“ — „Nic,“ odpověděl mu, „než abys jednou své bolesti obětoval Pánu Bohu na zadost učinění za mé hříchy.“

Druhý chovanec, velmi rozpustilý, připravil představeným trpké chvíle. Byl tedy svěřen vlastní péči Magonově, aby se pokusil přivést ho na správnou cestu a na správné myšlenky. Michal se dal hned do práce. Především snažil se s ním spřátelit: o rekreaci býval s ním, občas jej obdaroval, psával mu na lístečky dobré rady. Tak se mu podařilo navázati s ním důvěrné styky. Jen o náboženství se mu nikdy nezmínil.

Před svátkem sv. Michala využil Magon příležitosti a nadhodil svému druhovi toto: „Za tři dni máme svátek sv. Michala. Měl bys mne něčím obdarovat.“

„Toť se ví, ale je to mrzuté, žes o tom promluvil, chtěl jsem tě překvapit.“

„Připomněl jsem to proto, poněvadž bych rád něco podle své chuti.“

„Ovšem, tak jen mluv, co by sis přál? Vynasnažím se tě uspokojit.“

„Jsi připraven?“

„Pravda.“

„I kdyby tě to něco stálo, udělal bys to?“

„Slibuji, že ano.“

„Tedy, přál bych si, abys mi k svátku sv. Michala přinesl darem dobrou sv. zpověď a budeš-li připraven, i hodné svaté přijímání.“

Jeho přítel se neodvážil zrušiti dané slovo a neodvážil se odporovat přátelskému návrhu. Poddal se a zbývající tři dni se vážně připravoval s neobyčejnou zbožností na sv. zpověď. Magone se činil, aby svého přítele dobře připravil na duchovní hody a ve smluvený den oba přistoupili k svátostem k velikému uspokojení představených a na dobrý příklad ostatním.

Magone ztrávil celý den se svým přítelem v mírné zábavě. Večer mu pravil: „Dnes jsme prožili krásný svátek. Jsem spokojen. Způsobil jsi mně krásnou radost. Jsi i ty spokojen s dnešním svátkem?“

„Ó, ano, jsem úplně spokojen“, odpověděl tázaný, „zvláště proto, že jsem se na všechno dobře připravil. Děkuji ti, že jsi mne k tomu vybídl. Máš-li ještě nějakou dobrou radu, vděčně ji přijmu.“

„Mám pro tebe ještě jednu radu. Dosud jsme oslavili svátek napolo. Chtěl bych též druhou polovici daru. Nějaký čas již není tvé chování, jak by mělo být. Tvůj život se nelíbí tvým představeným, kormoutí tvé rodiče, svádí tebe, olupuje tě o pokoj duše a pak... nesmíš zapomínat, že jednou budeš skládati účet Bohu za ztracený čas. Od nynějška se vyhýbej zahálce! Buď vesel a dobré mysli, jak ti libo, jen nesmíš proto zanedbávat svou povinnost.“

Přítel již napolo získaný byl přemožen. Stal se věrným Magonemu, vzal si jej za vzor ve věrném plnění povinností a jest nyní pílí a chováním pravou potěchou představených.

Snažil jsem se dopodrobna vypsati tento příběh, aby tak vynikla skvělá Michalova láska a pak proto, abych jej poдал tak, jak jej vylíčil jeho zmíněný přítel.

XI. JEHO BYSTRÉ PRŮPOVĚDI A SKUTKY.

Dosavad jsme vykládali o věcech prostičkých a lehkých, které může každý hravě následovat. Nyní však uvedu několik pří-

hod a bystrých průpovědí, které třeba spíše obdivovat pro jeho rozmarnost a roztočilost. I z toho lze poznati Magoneho dobrotu srdce a odvahu přesvědčení. Tu máte několik příkladů, jichž jsem byl sám svědkem.

Jednoho dne mluvil se soudruhy, když tu jeden začal mluvit tak, jak se na křesťana a vychovaného jinocha nesluší. Magone vyslechl pár slov, dal dva prsty do úst a tak silně zahvízdl, že si okolo stojící zacpávali uši. — „Co to děláš? Blázníš?“, tázal se ho jeden. Magone neodpověděl, ale hvízdal ještě silněji.

„A tomu se říká slušnost?“ zase jiný.
„To je chování?“

Magone na to odpověděl: „Když si počínáte jako blázni a vedete nepěkné řeči, proč bych nemohl též já bláznit, abych vám v tom překážel? Když vy nedbáte pravidel slušnosti a vedete řeči, které se na křesťana nesluší, proč bych je nemohl porušit já, abych něco takového překazil?“

„Tato slova,“ ujišťuje později druh, „byla pro nás notnou sprchou. Podívali jsme se na sebe a nikdo se neodvážil pokračovat. Od toho času jsme před Magonem dávali pozor na řeč ze strachu, aby nám nepopletl rozum hrozným zahvízdáním.“

Jindy doprovázel svého představeného po Turině. Když přišli na Hradní náměstí (Piazza Castello) zaslechl klení kteréhosi uličníka. Zdálo se, že pozbyl rozumu. Neuvážil, kde je, v jakém nebezpečí, ale dvěma skoky byl u bohorouhače, vlepil mu pár facek a zvolal: „Tak se vyslovuje jméno Boží?“ — Ale kluk byl silnější. Nedbál na mravní naučení, ale podrážděn křikem druhů, veřejnou urážkou a krví, řinoucí se mu z nosu, vrhl se na Magona. Padaly facky, kopance, rány, že sotva dechu popadali. Na štěstí ředitel přiskočil a měl co dělat, aby práce od sebe odtrhl a sjednal uspokojivý smír. Když se Michal vzpamatoval, poznal, že způsob, kterým chtěl napravit hříšníka, nebyl správným. Litoval, že se tak unáhlil a slíbil, že na příště bude rozvážnější a spokojí se působiti přátelským slovem.

Jindy zase mluvili chovanci o věčnosti pekelných muk. Jeden žertovně prohodil: „Doufám, že se tam nedostanu, ale kdyby to muselo být, jakáž pomoc, musím mít strpení...!“ Magone se tvářil, jakoby toho neslyšel. Odešel pro zápalky. Jakmile je našel, vrátil se, škrtl a podržel pod rukou druha, který před chvílí prchodil nerozumnou poznámku. Ten pocítil oheň, trhl se-

bou a vzkřikl: „Co děláš? Zbláznil ses?“ — „Ale ne,“ odpověděl Magone, „chtěl jsem jen vyzkoušet tvou hrdinskou trpělivost. Právě jsi řekl, že bys vydržel i v pekle, kde jsou věčné plameny; nechápu, proč máš takový strach z plamene zápalky, vždyť trvá jen chvílku.“ — Všichni se rozesmáli, jen dotyčný vážně pravil: „To je tedy v pekle opravdu zle.“

Jednou ráno se ho snažili druhové přemluvit, aby šel s nimi ke zpovědi jinam, k neznámému zpovědníkovi. Vytasili se s tisícerymi důvody. — „Ne, nepůjdu nikam bez dovolení představených. Ostatně, nejsem žádný lupič. Jenom lupiči se ustavičně bojí, že je četníci poznají a vyhledávají místa a lidi, kteří je neznají. Mám svého zpovědníka, jemu se beze strachu vyznám z malých i velkých hříchů. Chcete-li za každou cenu jinam k zpovědi, je to znamením, že buď zpovědníka nemilujete, nebo máte na svědomí těžké hříchy. Buďsi tomu jakkoliv, jednáte špatně, že bez dovolení představených vycházíte z domu. Máte-li důvody změnit zpovědníka, vyberte si některého z těch, kteří přicházejí zpovídat každou sobotu a svátek do Oratoře.

Za celý čas pobytu v ústavě šel Magone jen jednou na prázdniny. Potom ani na mé

naléhání nechtěl, ač ho čekala matka a sourozenci, které něžně miloval. Když se ho kdosi tázal po příčině, vždy se usměvavě vytočil. Konečně svěřil své tajemství svému důvěrníkovi: „Šel jsem jednou na několik dní, víckrát to již neučiním, nebudu-li donucen.“

„Proč ne?“ tázal se ho přítel.

„Poněvadž tam jsou stará nebezpečí, známá místa, hry a přátelé, kteří mne táhnou, abych žil jako kdysi. A to já nechci!“

„Uděláš si pevná předsevzetí, že budeš doma uplatňovat, co nám poradili před odchodem představení.“

„Dobré předsevzetí je jako mlha, která se rozplyne, čím déle žiji mimo ústav. Rady vystačí na několik dní a pak se přátelé postarají, abych na ně zapomněl.“

„Tedy podle tebe by již nesměl nikdo na prázdniny.“

„Nu, podle mého, ať si jde na prázdniny. kdo se cítí dosti silným na nebezpečí. Já se necítím. Jsem však přesvědčen, že bychom viděli mnohé, jak odjíždějí na prázdniny s andělskými křídly a vracejí se s ďábelskými růžky, kdybychom jen mohli nahlédnouti do nitra.“

Za Magonem docházel občas jeho starý známý, kterého chtěl Michal přivést na správnou cestu. Ten se jednoho dne vymlouval mimo jiné, že zná toho a toho, který již dlouho o náboženství nedbá. „A přece je zdravý, tlustý a vede se mu dobře.“ — Magone vzal přítele za ruku a zavedl jej k vozkovi, který právě skládal stavební materiál. Pravil: „Vidíš toho osla vpředu? Též on je zdravý a tlustý a nikdy se nezpovídal, myslím, ani do kostela nechodil. Chceš být takovým, jako to zvíře, které nemá nesmrtelnou duši ani rozum? Musí sloužit svému pánu, a až dodělá, jeho mršina pohnojí pole.“ — Přítel byl zahanben a již nikdy se neodvážil podobně mluvit a nevytasil se již s tak nízkými námitkami proti náboženství.

Pominu podobné případy. Dostačí uvedené, aby byla zřejmá jeho добрota srdce a mohutný odpor k zlému, který ho strhoval k projevům horlivosti, když šlo o to, aby zabránil hříchu.

XII. PRÁZDNINY V CASTELNUOVO.

Poněvadž Michal nechtěl ani slyšet o prázdninách doma, poslal jsem ho do

Murialdo, vesničky to blízko Castelnuevo aby se zotavil. Posílali jsme tam po skupinách ty, kteří neměli rodičů nebo neměli kam jít na prázdniny. Poněvadž byl velmi pilný, vzal jsem jej s sebou. Cestou jsem si s ním mohl důkladně promluvit a tak zblízka poznati jeho nadpomyšlení zbožnou dušičku. Pominu krásný, povzbudivý rozhovor a omezím se na několik příhod, které svědčí o jeho ctnostech, zvláště o vděčnosti.

Na cestě nás překvapil déšť, takže jsme do Chieri přišli úplně promoklí. Pustili jsme se k hraběti Marku Gonellovi, který vždy dobrotivě hostívá naše hochy, kdykoli jdeme do Castelnueva nebo zpět.

Ten se nejdříve postaral o suché šaty, pak utiřil naše žaludky.

Po hodinovém odpočinku jsme se vydali na další cestu. Cestou jsem zpozoroval, že Magone zůstává pozadu. Jeden chovanec mnil, že je unaven a nestačí nám. Počkal a zjistil, že jeho rty šepotají.

„Jsi unaven, milý Magone?“ tázal se ho. „Tvé nohy asi nejsou zvyklé na takovou cestu, vidíš?“

„Já unaven? Ani trochu. I do Milána bych došel.“

„Co sis předtím šeptal?“

„Modlil jsem se růženec za toho pána, co nás přijal tak mile. Nemohu se mu jinak odvděčit a proto jsem prosil Pána Boha a nejblahoslavenější Pannu Marii, aby hojně žehnali jeho domu a sto-násobně mu odplatili, co nám dal.“

Tak vděčným byl za každou sebe-menší službičku. Zvlášť vděčen byl do-brodincům. — Kdybych se nebál, že budu čtenáře nudit, uvedl bych spoustu dopisů a lístků, které mi poslal na důkaz vděčnosti za to, že byl přijat do ústavu. Podotýkám, že každý den pravidelně ráno navštěvoval svátostného Spasitele a mod-lil se třikrát Otče náš, Zdrávas a Sláva za ty, kdož mu nějak pomohli.

Často mi stiskl vřele ruku a se slzami v očích mi pravil: „Nevím, jak vám mám vyjádřit svou vděčnost za to, že jste mne přijal do tohoto domu. Vynasnažím se vám odměnit dobrým chováním a denně budu prosit Pána Boha, aby žehnal vám a vaší práci.“

Velmi rád mluvil o svých učitelích, o těch, kteří se zasloužili, že byl do ústavu přijat nebo jinak mu byli nápomocni. Vždy

mluvil uctivě a připomínal svou chudobu i svou vděčnost.

Říkával: „Lituji, že nemám čím dokázat svou vděčnost tak, jak bych si přál. Dokud budu živ, budu vděčně pamětliv dobrodiní a vždy se budu modlit za své dobrodince. Budu prosit Boha, aby všem všechno štědře odplatil.“

City vděčnosti vyjádřil, když farář z Castelnueva pozval naše chovance na oběd. Toho večera mně řekl Magone: „Kdybyste si přál, obětoval bych zítra svaté přijímání za dobrého pana faráře, který nám připravil tak pěkný den.“ — Jeho předsevzetí jsem nejen schválil, ale též jiným doporučil. Takové poděkování našim dobrodincům je u nás totiž zvykem.

Podobně jiná událost z Murialda svědčí o jeho ctnostech a zaslouží zmínky.

Jednou se naši hoši vydali do lesa na vycházku. Tam jedni hledali houby, druzí kaštany, jiní shrabovali listí na stelivo. Všichni se vesele bavili, když tu najednou Michal se v největší tichosti vzdálil a dal se na cestu domů. Kdosi to zpozoroval, a poněvadž myslel, že je mu špatně, běžel

za ním. Magone myslel, že si ho nikdo nevšiml a zamířil přímo domů a neohlížeje se a beze slova šel do kostela, kde poklekl před hlavním oltářem a zbožně se modlil. Tam ho našel ten, jenž jej stopoval.

Když se ho tázal, proč se náhle vrátil domů, odpověděl: „Obávám se, že urazím Pána Boha, proto jsem si zašel s prosbou k svátotnému Spasiteli, aby mně pomohl a posílil, abych mu zůstal věren.“

V těch dnech se udál jiný zajímavý příběh. Jednou večer, když již všichni šli spat, zaslechl jsem kohosi plakat. Přiblížil jsem se k oknu a tu jsem spatřil na mlatě našeho Michálka, jak pozoruje měsíc a usedavě pláče. — „Co je ti, Magone,“ tázal jsem se, „je ti špatně?“

Michálek myslel, že ho nikdo nevidí a nevěděl, co má odpovědět. Otázal jsem se ho znovu. Odpověděl: „Při pohledu na měsíc se nemohu zdržeti slz. Měsíc od věků přesně vychází, aby osvětloval temnoty noci a nikdy se nevzepřel rozkazům svého Tvůrce a já, mladý, rozumný, kolikrát jsem neuposlechl, kolikrát jsem ho urazil, ač právě proto měl bych být poslušnějším.“ — Znova se dal do pláče.

Upokojil jsem ho několika slovy, načež jsem odešel spat.

Obdivuhodný to postřeh a úsudek hochy, sotva čtrnáctiletého. Mohl bych uvést ještě mnoho příhod, které dosvědčují, že jeho duch byl nepoměrně vyspělý. Zvláště bystrý byl v tom, že ve všem viděl ruku Boží a cítil povinnost poslouchati Stvořitele.

XIII. PŘÍPRAVA NA SMRT.

Po návratu z Castelnuova žil Magone ještě asi tři měsíce.

Na svůj věk byl těla spíše drobného, ale zdravého a silného. Nadání měl bystré, uschopňující k úspěšné práci v každém povolání. Zvláště miloval studium a měl v něm chvályhodné úspěchy. Co se týče zbožnosti, nevím, čeho se měl ještě varovat, nebo co si měl ještě osvojit, aby mohl býti dán za vzor ctnostného jinocha. Byl velmi živý, ale při tom zbožný, hodný a pokorný. Náboženské úkony plnil vesele, nenuceně a bez úzkostlivosti. Všichni si ho pro jeho zbožnost, píli a přívětivost vážili a jej milovali. Pro jeho

živost a dobré chování brali ho všichni rádi do hry.

Kdyby mělo být po našem, pak by tento vzor křesťanského života zůstal na živu do vysokého stáří, ať již jako kněz, k čemuž projevoval náklonnost, či ve světském povolání, a prokázal by dobré služby jak vlasti, tak Církvi. Bůh však rozhodl jinak. Chtěl tuto květinku přesadit ze zahrady Církve bojující do zahrady Církve vítězné. Magone, ač netušil, že je mu smrt blízka, připravoval se na ni životem co nejdokonalejším. Vykonal novenu k Neposkvrněnému Početí zvlášť horlivě. Dochovaly se nám jeho zápisky, kde má zapsána praktická předsevzetí na jednotlivé dny:

Já, Michal Magone, chci dobře vykonati tuto novenu. Proto slibuji:

1. Své srdce očistiti ode všeho pozemského, abych je mohl zcela věnovati Panně Marii.

2. Vykonám generální sv. zpověď, abych měl klidné svědomí v hodině smrti.

3. Každý den se zřeknu snídaně na pokání za své hříchy, nebo se pomodlím sedm radostí Panny Marie, abych si tak zasloužil její pomoc v hodině svého smrtelného zápasu.

4. Se souhlasem zpovědníkovým půjdu denně k sv. přijímání.

5. Každý den budu vypravovati nějaký příběh ke cti Panny Marie.

6. Tento seznam položím před obraz Panny Marie. Tím se jí úplně obětuji a budoucně jen jí chci zcela náležeti až do smrti.

Tato předsevzetí byla schválena, až na generální zpověď, kterou vykonal nedávno. Místo, aby se zříkal snídaně, měl se denně pomodlit žalm „Z hlubin volám“ za duše v očistci.

Chování malého Magoneho po čas noveny budiło všeobecný úžas. — Byl neobyčejně veselý. Neúnavně vyprávěl poučné a povzbudivé příběhy nebo k tomu sám vybízel. Sháněl co nejvíce druhů a vodil je před svatostánek nebo před sochu Panny Marie. Po dobu této noveny zříkal se též ovoce, moučníků a mlsků. Rozdával svým druhům poněkud lehkomyšlným svaté obrázky, křížky, knížky a jiné předměty, které dostal darem. Činil to, buď aby je odměnil za dobré chování při noveně, nebo aby je nadchl pro účast na pobožnostech, ke kterým je zval.

S toužebnou vroucností a pozorností slavil též vánoční novenu a Boží hod vánoční. Na začátku noveny pravil: „Vynaložím vše, abych dobře vykonal tuto novenu, a doufám, že Bůh mi dá milost, že se Ježíšek zrodí i v mém srdci hojností svých milostí.“

Na večer posledního dne v roce doporučoval ředitel ústavu všem chovancům, aby poděkovali Bohu za dobrodíní, přijatá v uplynulém roce. Povzbuzoval všechny, aby si svatě umínili, že nastávající rok ztráví v milosti Boží. Kdož ví, končil, nebude-li to pro někoho z nás poslední rok života. Při těch slovech položil nejbližší stojícímu ruce na hlavu. Byl to Magone.

„Rozumím,“ pravil nanejvýš překvapen. „Mám si tedy připravit uzlík do věčnosti. Jsem připraven.“

Slova ta vzbudila smích, později si však hoši častěji na ně vzpomněli. Michálek sám je často opakoval. To však mu nikterak neubíralo veselosti. Jako dříve, vykonával příkladně všechny své povinnosti.

Když se blížil poslední den jeho života. Pán mu dal zvlášť jasný pokyn, aby se připravil. 16. ledna, bylo to v neděli — shromáždil Michálek druhy, kteří s ním tvořili družinu Nejsvětější Svátosti. Po ob-

vyklých modlitbách, četbě a praktických radách, vzal jeden z přítomných obálku, v níž byly lístky s duchovními hesly. Obcházel a každý si vytáhl lístek. Též Magone si vytáhl a na jeho lístku bylo napsáno: „Na soudu budeš s Bohem sám.“

Přečetl to a podal ostatním s úžasem. Privil: „To je jistě Boží obsílka, abych byl připraven.“ Nato odešel k řediteli, ukázal mu s úzkostí lístek a opakoval, že to považuje za znamení Boží, aby byl připraven předstoupiti před Něho. Ředitel ho nabádal, aby byl úplně kliden, ale přes to že se má připravit na smrt ne k vůli lístku, ale pro opětovná napomenutí Písma svatého, v němž Ježíš Kristus praví, že třeba být připravenu každé hodiny. — „Tedy řekněte mi,“ pravil Magone, „jak dlouho ještě budu žít?“

„Budeme žíti tak dlouho, jak dlouho nás Pán Bůh zachová na živu,“ odpověděl ředitel. — „Zůstanu na živu ještě celý tento rok?“, tázal se znova, poněkud zneklidněn. — „Uklidni se, neznepokojuj se! Jsme v rukou Božích, On je dobrým Otcem. On ví, jak dlouho nás má nechat na živu, a pak... Netřeba ani znáti hodinu smrti, abychom se dostali do nebe, ale třeba se připravit dobrými skutky.“

„Když mi tedy nechcete říci, je to znamení, že má smrt není daleko,“ pravil Magone sklesle. — „Nemyslím, že by ti byla smrt tak blízko, kdyby však přece tomu tak bylo, bál by ses navštívit v nebi Matičku Boží?“ — „Máte pravdu,“ pravil a vrátil se s obvyklou veselostí na rekreaci.

V pondělí, v úterý a ve středu dopoledne byl stále vesel. Nepociťoval žádné proměny a své povinnosti plnil jako dosud. Ve středu odpoledne jsem ho zahlédl na balkoně. Rekrece se již nezúčastnil a jen pozoroval hrající si druhy. To bylo něco neobvyklého a znamenalo to, že jeho zdraví není v pořádku.

XIV. JEHO NEMOC.

Ve středu večer (19. ledna 1859) tázal jsem se Michálka, co mu schází. Odvětil, že nic. Znepokojovaly ho trochu hlísty. Dostal na to něco pít a šel si lehnout. Noc byla klidná. Následujícího dne vstal pravidelně se svými druhy, vykonal ranní modlitby a přijal s několika jinými svaté přijímání za umírající, jak to bylo zvykem každý čtvrtek. Rekrece se však již nemohl zúčastnit, poněvadž se cítil velmi

malátným. Též dýchání mu působilo bolesti. Dali mu lék obvyklý v takových případech, a pak zavolali lékaře, který však nemohl zjistiti žádné příznaky nemoci. Předepsal ještě jednou týž lék. Michálkova maminka, která ho právě tehdy přišla navštívit, potvrdila, že její syn již od dětství byl sužován hlístami a nepoužíval jiných léků než ty, které jsme mu dali.

V pátek ráno chtěl vstávat, aby přijal sv. přijímání ke cti utrpení Páně, aby si vyprosil šťastnou smrt. Nebylo mu to dovoleno, poněvadž se zdálo, že jeho stav se zhoršil. Přitížilo se mu teprve odpoledne. Poněvadž z něho vyšlo mnoho hlíst, bylo rozhodnuto, aby bral dále tytéž léky. Nebylo dosud vážných příznaků. Při návštěvě jsem upozoroval, že se k obtížnému dýchání přidal ještě kašel a že je dokonce krvavý. Na otázku, jak je mu, odpověděl, že cítí pouze tlak v žaludku, což pochází od hlíst. Viděl jsem však, že nemoc nabývá nebezpečného rázu, že se možno obávatí nejhoršího. Abych nabyl jistoty a nemýlil se při ošetřování, poslal jsem hned pro lékaře.

„Michálku,“ pravila mu jeho vpravdě křesťanská matka, „nechtěl by ses vypovídat, než přijde lékař?“

„Ano, drahá maminko, s radostí,“ odpověděl nemocný. „Zpovídal jsem se sice především a byl jsem též u sv. přijímání, ale přesto bych se chtěl vyzpovídat, protože se můj stav zhoršil.“

Připravil se v několika minutách, vyzpovídal se a pak řekl přede mnou své matce: „Kdo ví, není-li tato zpověď cvičením šťastné smrti nebo opravdu k smrti.“

„Co myslíš,“ otázala se matka, „přál by sis být zdravým nebo jíti do nebe?“

„Bůh ví, co je pro mne lepší; nepřejí si nic jiného, než co se jemu líbí.“

„Kdyby ti však Bůh dal na vybranou mezi životem a nebem, co bys volil?“

„Kdo by byl tak pošetilým a nevolil si nebe?“

„Tedy bys chtěl do nebe?“

„Zda bych chtěl? Z celého srdce. To je jediné, oč jsem Boha již dlouho prosil.“

„A kdy bys tam chtěl jíti?“

„Třeba hned, kdyby se to Pánu líbilo.“

„Nuže,“ řekli jsme všichni, „ve všem, v životě i ve smrti staň se svatá a nevyzpytatelná vůle Boží!“

V tom přišel lékař a hned mu bila do očí změna ve stavu nemocného.

„Je to vážné,“ pravil, „nebezpečný výron krve do krajiny žaludeční, nevím. podaří-li se nám ještě nějak pomoci.“

Bylo použito všech prostředků, jež nabízí lékařská věda, snesli jsme kděco, aby byl odveden tok krve, jenž mu ztěžoval dýchání. Všechno marné.

O 9. hodině večer (21. ledna 1859) Michálek sám požádal o svaté přijímání před smrtí a to tím spíše, že toho dne nemohl přijímat. Nemohl se dočkat návštěvy Ježíše, kterého již dlouho velmi často navštěvoval.

Na začátku posvátných obřadů pravil mi před ostatními: „Odporoučím se do modliteb svých spolužáků. Nechť se modlí, aby svátostný Ježíš byl mně opravdu pokrmem a průvodcem na cestě do věčnosti.“ Když požil svatou hostii, modlil se s jedním asistentem poděkování. Po čtvrt hodině přestal opakovat, co mu předříkávali. Když nepromluvil ani slova, mysleli jsme, že jej schvátila vyčerpanost. Ale brzy se jeho čelo vyjasnilo a pak skoro žertovně dal znamení, že chce mluvit. Pravil: „Na tom lístku z neděle byla chyba. Bylo tam napsáno: Před soudem Božím budu sám. To není pravda. Nebudu tam sám. ale Panna

Maria bude se mnou. Teď již se nemám čeho bát. Jsem připraven k odchodu. Matička Boží mě doprovodí k soudné stoličce."

XV. POSLEDNÍ OKAMŽIKY MAGONOVY A JEHO BLAŽENÁ SMRT.

Kolem 10. hodiny večer se jeho stav včihledě zhoršil. Obávali jsme se, že Michálek ještě téže noci dokoná. Proto jsme určili, kdo bude u něho ponocovat; kněz Zattini s jedním klerikem a ošetřovatelem, od půlnoci pak s prefektem Donem Alasonattim jiný klerik a ošetřovatel. Myslel jsem, že nemocný není právě v nebezpečí, proto jsem mu řekl: „Magone, odpočiň si trochu, půjdu na chvíli do svého pokoje, ale brzy se vrátím.“ — „Ne, ne.“ odvětil nemocný. „Prosím vás, neodcházejte ode mne!“ — „Odejdu se jen pomodlit část breviáře, pak se vrátím.“ — „Přijďte co nejdříve!“

Odcházejí. poručil jsem, aby mne při nejmenším zhoršení zavolali; vždyť jsem toho milého hochu měl něžně rád a chtěl jsem být při něm v hodince smrti. Sotva

jsem vkročil do světnice, již mne volali zpět, poněvadž se zdálo, že Michálek začíná smrtelný zápas.

Vskutku! Nemoc hrozivě pokročila. Kněz Augustin Zattini mu uděloval poslední pomazání. Nemocný byl při plném vědomí. Odpovídal při udělování svátosti, dodávaje při jednotlivých pomazáních střelnou modlitbičku. Pamatuji se, že při pomazání rtů pravil: „Bože můj, jak bych byl šťasten, kdyby mně byl hned uschnul jazyk, když jsem po prvé urazil tebe. O kolik hříchů mohlo být méně! Ó, můj Bože, odpusť mi hříchy mé, kterých jsem se dopustil jazykem. Z hloubi srdce jich lituji. Pomáhaj mým spolužákům, ať jsou lepší než já!“

Při mazání rukou: „Co ran jsem ušetřil. Bože, odpusť mi hříchy mé a pomáhej druhým, aby byli lepší než já!“

Po sv. pomazání jsem se ho tázal, má-li zavolat jeho matku, jež ulehla ve vedlejším pokoji. Nepomyslila, že jeho nemoc je tak vážná.

„Ne,“ odpověděl, „lépe ji nevolat. Ubohá maminka! Má mne tak ráda, že by se hrozně trápila, kdyby mne viděla umírat. Má ubohá maminko! Bůh ti žehnej! Jak-

mile přijdu do nebe, hned budu za ni orodovat u Pána Boha.“

Připomenul jsem mu, aby si odpočinul a připravil se na přijetí papežského požehnání, s nímž jsou spojeny plnomocné odpustky. Magone si za života velmi vážil modliteb, s nimiž byly spojeny odpustky a snažil se jich dle možnosti využít.

Proto s potěšením přijal papežské požehnání, sledoval příslušné modlitby a chtěl odříkati též Confiteor. Učinil to tak procítěně, že jsme byli všichni pohnuti k pláči. Na to zavřel oči, aby si odpočinul. Zdálo se, že usne, ale hned zase procitl. Budilo to u všech úžas. Teď hlásal, že se blíží poslední chvíle. Tvář však byla jasná, veselá, usměvavá, jasné vědomí, to vše svědčilo o člověku docela zdravém. Ne snad, že by jeho tělo netrpělo, vždyť těžký dech — následek vnitřního zranění — je vždycky spojen s velkými bolestmi těla i ducha. Magone však často prosil Boha, aby si mohl vytrpěti očistec už na zemi, aby mohl hned po smrti do nebe. Tato myšlenka mu v utrpení působila radost. Utrpení, které jinak působí úzkost, trápení, působilo radost a potěšení.

Z milosti Pána našeho Ježíše Krista zdál se vůči bolestem nejen necitelným, ale nacházel v nich dokonce velkou útěchu. Nebylo třeba těšiti ho zbožnými povzdechy. Sam se občas modlil. O 9.45 mě zavolał a pravil: „Teď to začíná. Pomáhejte mi!“

„Buď kliden“ odvětil jsem, „neopustím tě, dokud nebudeš v nebi. Poněvadž, jak pravíš, loučíš se s tímto světem, nechtěl bys ještě dáti své matce poslední S Bohem?“

„Ne, nechci jí působiti bolest.“

„Ani jí ničeho nevzkážeš?“

„To ano, řekněte mé matce, aby mi odpustila všechno, čím jsem ji v životě zarmoutil. Je mi všeho srdečně líto. Řekněte jí, že ji miluji. — — Aby jen vytrvala v dobrém. Umírám rád a opouštím tento svět ve společnosti Pána Ježíše a Panny Marie. Budu ji v nebi očekávat.“

Tato slova vyvolala u všech přítomných pláč. Vзмуžil jsem se, abych mu vnukl v posledním okamžiku dobré myšlenky. Tázał jsem se ho chvílemi:

„Co vzkážeš svým spolužákům?“

„Necht' dbají především, aby se vždy dobře zpovídali!“

„Z čehopak máš v tomto okamžiku největší radost?“

„Nejvíce mne těší to maličko, co jsem vykonal ke cti Panny Marie. To je má největší útěcha. Ó, Maria, jak jsou šťastní tvoji ctitelé v hodině smrti!“

„Ale přece něco mi působí starost,“ pravil po krátké přestávce. „Až se má duše odloučí od těla a já budu chtít do nebe — co mám říci? Na koho se obrátit?“

„Jestliže tě sama Panna Maria ráčí doprovodit před soudnou stolicí, pak ponechaj všechnu starost na ní. Dříve však, než odejdeš do nebe, prosil bych tě o jednu věc.“

„Povězte, vynasnažím se učiniti, co budu moci.“

„Až přijdeš do nebe a spatříš tam nejblahoslavenější Pannu Marii, vyříd' jí ode mne, od nás všech, co nás bydlí v tomto domě nejuctivější pozdrav. Pros' Ji, aby nás ráčila požehnat, aby nás vzala pod svou všemocnou ochranu, aby nám pomáhala, aby nikdo z těch, co bydlí nebo budou bydlet v tomto domě, nepřišel do věčné záhuby.“

„To jí rád vyřídím. Přejete si snad ještě něčeho?“

„Teď už ničeho. Házky si nyní odpočin!“

Zdálo se, jakoby skutečně chtěl usnout. Ač byl stále stejně klidný a hovorný, přece tep oznamoval jeho brzký konec. Počali jsme se tedy modlit *Proficiscere*. Uprostřed modlitby prohlédl, jako by se probudil z hlubokého snu a pravil mi s jasnou tváří a s úsměvem: „Za několik okamžiků vyřídím váš vzkaz. Přičiním se to učinit svědomitě. Mým druhům povězte, že je očekávám v nebi.“

Po těch slovech objal kříž oběma rukama, třikráte jej políbil a promluvil ještě následující a poslední slova: „Ježíši, Maria, Josefe, do vašich rukou poroučím ducha svého.“

Po těch slovech protáhl ústa k úsměvu a klidně vydechl svou duši.

Duše mladého Magona, sotva čtrnáctiletého, opustila tělo 21. ledna o 11. hodině večer, a vašla, jak pevně doufáme, do lůna Božího. O smrtelném zápase nebylo ani řeči, ani stopy po neklidu a úzkosti, soužení a bolesti, jež pravidelně doprovázejí loučení duše s tělem. Nevím, jak bych měl správně nazvat smrt Magonovu.

Byl to radostný sen, který přenáší duši z pozemského trápení do věčné blaženosti.

Okolostojící plakali spíše pohnutím než bolem. Ztráta drahého zesnulého jistě všechny bolela, ale každý mu též záviděl jeho věčné blaho. Don Zattini dal svému pohnutí průchod a pravil krásně: „Ó smrti, ty nejsi bičem pro nevinné duše! Jsi pro ně největší dobroditelkou. Otvíráš jim bránu k radostem, jichž nikdy nepozbudou. Ó drahý Michálku, proč nejsem na tvém místě? Tvá nevinná duše obstála již před soudem a teď ji Matička Boží uvádí do nebe, aby tam požívala nekonečné blaženosti. Milý Magone, žij blaze na věčnosti; oroduj za nás! My ti budeme spláceti přátelství vroucími modlitbami, abychom ti tak zajistili co nejlepší pokoj duše.“

XVI. MICHÁLKŮV POHŘEB A PAMÁTKA.

Když se rozednilo, chtěla matka Magonova do ošetřovny, aby se podívala, jak se daří jejímu synu. Jaká ale byla její bolest, když jí sdělili, že zemřel. Zbožná žena zůstala chvíli bez hnutí, beze slova

a bez dechu. Pak propukla: „Velký Bože, ty jsi pánem a dárce všeho... Ty, můj drahý Michálku, jsi mrtev... Budu tě vždy oplakávat, ale díky Bohu, že ti dal milost zemřít v tomto domě, v takovém prostředí, že ti dal zemřít bohumilou, blaženou smrtí! Odpočívej v pokoji a pros za svou matku, jež tě tak milovala. Ty jsi již jistě v nebi, tím více tě miluji. Dokud živa budu, nezapomenu se modlit za tebe. Doufám, že se s tebou jednou shledám v nebi.“ — Potom se dala do usedavého pláče a odešla do kostela, aby v modlitbě hledala útěchu.

Michálkův odchod byl pro celý dům a pro všechny, kdož ho znali, bolestnou ztrátou. Znali ho pro jeho dobré vlastnosti a vážili si ho pro jeho vzácné ctnosti. Jeho spolužáci se všichni během dne vystřídali na modlitbách za jeho duši. Jediné v modlitbě růžence, v hodinkách za zemřelé a ve sv. zpovědi a ve sv. přijímání nacházeli útěchu. Všichni oplakávali v zesnulém přítele a navzájem se utěšovali slovy: „Teď již je jistě s Dominikem Saviem v nebi!“

Pocity spolužáků líčí jako své jeho vzácný učitel Don Francesia: „Když jsem na druhý den přišel do školy — byla sobota

a měl jsem dát úlohu — a když jsem spatřil jeho místo prázdné, jal mne takový stesk, a hoši byli tak zdrceni, že v nastalém tichu jsem nemohl říci než: Z e m ř e l. — — Na to se všichni dali do pláče. — Kdo pak by nemiloval, vida hocha ozdobeného tolika ctnostmi. Všichni ho měli rádi.

Jaké pověsti ctnostného jinocha se těšil, vyšlo na jevo až při jeho smrti. Každý se takřka bil o jeho listy a jeden můj kolega byl velmi šťasten, že dostal z pozůstalosti Magonovy jakýsi sešitek. Z loňského úlohového sešitu vystříhl jeho podpis a nalepil jej na okraj sešitku. Já sám, byv svědkem jeho ctností, nerozpakoval jsem se ho vzývat o pomoc. A všechna čest mu: přiznávám, že jsem byl vždycky vyslyšen. Přijmi můj vřelý dík, můj drahý andílku. Přimlouvej se u trůnu P. Ježíše za svého učitele! Dej, aby se v mém srdci probudila aspoň jiskerka tvé velké pokory. Ó drahý Michálku, pros za všechny své druhy, jichž je mnoho a dobrých: abychom se všichni shledali v nebi!“ Tolik jeho učitel.

Aby jeho spolužáci ukázali, jak jej milovali, vypravili tak slavný pohřeb, jak jen naše poměry dovolovaly. Se svíčkami,

pěveckým sborem a kapelou doprovodili jej na poslední cestě na hřbitov, pomodlili se za jeho věčný pokoj a rozloučili se s ním v naději, že se s ním opět shledají na onom světě.

Za měsíc se konaly znovu slavné zádušní obřady. Don Zattini byl slavnostním kazatelem. Bohužel, rozsah životopisné črty nedovoluje než několik vět ze slavnostní řeči.

Vylíživ řečnickým slohem hlavní ctnosti, jimiž zesnulý oplýval, nabádal zarmoucené a dojaté žáky, aby naň nezapomínali, aby ho byli pamětlivi modlitbou a následováním jeho skvělých ctností, a končil těmito slovy:

„Takový příklad v životě a taková slova při smrti zanechal nám náš přítel Michal Magone z Carmagnoly. Již ho není mezi námi. Smrt ho vyrvala z našeho středu. Je prázdné jeho místo v kostele, kde jeho modlitba bývala tak sladká, jeho duševní klid tak hluboký. Již ho není. Svou náhlou smrtí nás učí, že na zemi každá hvězda uhasne, každé bohatství se rozplyne, každá duše se navrátí zpět k Bohu. Dnes je tomu třicet dní, co jsme jeho tělo uložili do země. Kdybych byl býval při tom, učinil bych, co činíval vyvolený národ. Utrhl

bych na jeho hrobě hrst květin, přehodil bych je přes rameno a smutně řekl bych se synem Judovým: „Nechť kvetou jako polní kvítí! Z tvých kostí nechť povstanou jiní hoši, kteří budou věrni tvé památce mezi námi, kteří vzkřísí tvé dobré vlastnosti a budou následovat tvé ctnosti!“

Ještě poslední S Bohem, ty milý, drahý, dobrý, věrný, zdatný příteli! Magone, odpočívej v pokoji! Byl jsi jedinou nadějí své matky, jež tě nyní hořce oplakává spíše slzami zbožnosti než slzami svazků krve a přirozenosti. Svým spolužákům jsi byl dobrým přítelem. Svým učitelům jsi byl poslušným, učelivým žákem, k představeným uctivým. Byl jsi nadějí svého pěstouna, který tě za Boží odplatu přijal do tohoto dobročinného domu, kde ses naučil záhy a dobře žít ctnostně. — Chtěl jsi být knězem, kdo ví, zda bys nebyl jako kněz vzorem a učitelem nebaské moudrosti! V našem srdci je pusto, zanechal jsi nám ránu!... Odletěl jsi, či smrt s tebou odletěla z našeho středu, kdes požíval naší úcty a lásky, miloval Boha, ctnostně žil. Nebylo toho zapotřebí, abychom smrti pochopili, co jsme ztratili? Ba, bylo to nutné pro horlivé, vlašné, nedbalé, povrchní, ospalé, líné, slabé, chladné. Prosíme tě, dej nám znamení, že již požíváš

věčné blaženosti. Ukaž nám, že dlíš již u pramene, ba v moři milostí a že tvůj libý hlas v choru blahoslavenců se vemlouvá Hospodinu. Vypros nám od Stvořitele horlivost, lásku a dobročinnost k bližnímu! Přimlouvej se, abychom žili zbožně, čistě, pokorně a ctnostně a jednou zemřeli Bohu oddáni, vesele, s důvěrou v milosrdenství Boží! Vypros nám, aby se nás nedotkla smrt svým soužením, aby nás jako tebe pozvedla. Svou modlitbu sdruž s modlitbami andělských jinochů, kteří tě předešli z tohoto domu: Kamila Gavia, Gabriela Fascio, Aloise Ruy, Dominika Savia a Jana Massaglie. Přimlouvej se s nimi především za našeho milovaného představeného tohoto domu. My tě budeme vždycky zahrnovati do svých modliteb, budeme tě pamětlivi, dokud se s tebou neshledáme nad hvězdami. Veleben budiž Bůh, jenž tě stvořil, živil, na živu zachovával a k sobě přijal.

Veleben budiž ten, jenž dává život. veleben budiž ten, který jej odnímá!“

Nihil obstat. Censor ex officio:

P. Emilián Soukup, O. P.

Nr. 2542.

Imprimatur

Olomucii. die 29. 3. 1939.

Dr. Joannes Martinů,

Vicarius generalis.

OBSAH :

Předmluva vydavatelů	5
Úvod	7
I. Zvláštní setkání	9
II. Dosavadní život Magonův a jeho vstup do Oratoře sv. Františka Saleského .	12
III. Obrat	16
IV. Magone se zpovídá a začne přistupovat k svátostem	20
V. Slůvko k mládeži	23
VI. Příkladný v pravé zbožnosti	27
VII. Přesnost v plnění povinnosti	31
VIII. Jeho úcta k Panně Marii	36
IX. Jeho láska k čistotě	39
X. Ušlechtilé rysy lásky k bližnímu	42
XI. Jeho bystré průpovědi a skutky	47
XII. Prázdniny v Castelnovo	52
XIII. Příprava na smrt	57
XIV. Jeho nemoc	62
XV. Poslední okamžiky Magonovy a jeho blažená smrt	66
XVI. Michálkův pohřeb a památka	72